

CORRELATION BETWEEN THE INDICATORS OF MOTOR ABILITY AND VOLLEYBALL TECHCAL SKILLS FOR STUDENTS FROM THE NINTH GRADE, STUDYING VOLLEYBALL IN THE CLASSES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Diana J. Filipova

ABSTRACT: Of particular importance in the physical preparation of the class IX students, is the automation and the processing of the individual volleyball elements and the construction of technical skills. Best results in the game are achieved with good teamwork between players, which requires the level of their technical skills to be as high as possible. It is not irrelevant to develop motor qualities in unity.

KEYWORDS: volleyball, physical education, technical skills, motor ability

Волейболът се характеризира с разнообразие от двигателни навици и игрови действия, които се отличават както по интензивност, така и по координационна структура [6]. „Конкретно за игровите действия във волейбола – те са комплексно проявление на двигателните качества по специален начин. Бързите и резки придвижвания на къси разстояния с честа смяна на посоката и експлозивни отскоци са пряко свързани с овладяване на техническите похвати” [4]. Волейболът е игра – атлетична, емоционална и интересна, наситена с бързи и непрекъснато променящи се игрови ситуации. Това изисква мобилизация (физическа и волева), проява на сила, издръжливост, високо ниво на ловкост. Играта предоставя на практикуващите я богати възможности за комплексно развиване на двигателните навици и качества [1]. "Динамиката на придвижване, силата на горните крайници и на трупа са характерни за спецификата на играта и са качествата, които са оказали въздействие върху овладяването на изучаваните елементи от волейболната техника"[3]. Волейболната игра „... се характеризира с висока динамичност и вариативност на движенията, което поставя големи изисквания както към физическата, така и към технико-тактическата и психологическата подготвеност на играчите“ [5]. Постигането на добри резултати е свързано с различни фактори, но водещи са физическите и техническите. Между тях съществуват и се проявяват многостранни връзки и зависимости [2].

Целта на изследването е да се установят зависимостите между някои двигателни качества, характерни за волейбола, и елементи от техниката на играта.

Обект на изследването са ученици от IX клас (момчета) на Първа езикова гимназия – Варна.

Предмет на изследване са някои двигателни качества и елементи от техниката на волейболната игра.

Контингентът на изследваните лица се състои от 37 момчета от IXти клас на Първа езикова гимназия – Варна.

Учениците са тествани еднократно.

Обработката на резултатите от тестирането е извършена чрез програмите SPSS 19.0 и Microsoft Excel. Използван е математико – статистическият метод корелационен анализ. Характерът на връзките и степента на зависимост между изследваните показатели ще се определи чрез коефициента на Пирсън (r) за обикновени и линейни по вид количествено изброими признаци. За значими ще се приемат връзките при гранична стойност на коефициента на корелация ($r=0,33$) според броя на изследваните лица ($n=37$) и $P>95\%$.

Резултати и анализи:

Табл.№1

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	1																		
2	-,095	1																	
3	,340	-,003	1																
4	,401	-,150	,096	1															
5	-,251	,000	-,118	-,238	1														
6	-,193	-,017	-,088	-,210	,976	1													
7	,273	-,043	,107	,207	,062	,146	1												
8	-,241	-,159	-,220	-,059	,357	,316	,121	1											
9	-,061	,002	-,153	-,100	,387	,370	,045	,379	1										
10	,067	-,213	-,235	-,129	,194	,203	,197	,273	,153	1									
11	-,061	-,007	-,177	-,177	,453	,475	,152	,183	,296	,233	1								
12	-,139	-,017	,073	,035	,429	,439	,123	,255	,155	,138	,244	1							
13	,059	,183	,080	-,108	,002	,054	-,267	-,043	,107	-,156	,036	,365	1						
14	,107	,042	,147	,115	-,095	-,105	-,120	-,040	,261	,076	,008	,104	,070	1					
15	,130	,050	,037	,175	,030	,090	,119	-,311	-,002	-,031	-,164	-,250	-,233	-,020	1				
16	,091	,184	,139	,100	-,011	,018	,106	,126	,203	-,264	-,060	,199	,184	,168	-,256	1			
17	,012	,212	-,068	,128	-,114	-,076	,154	,094	,066	,051	-,112	,180	-,028	-,038	,028	,353	1		
18	-,275	-,096	-,108	-,273	,023	,026	-,163	,106	,000	-,024	,105	,055	,157	-,001	,058	,033	,193	1	

Анализът на резултатите показва, че най-силна е връзката между пети и шести показател. Това са „вертикален отскок от място“ (показател №5) и „вертикален отскок след засилване“ (показател №6), където $r=0,976$ – много голяма зависимост. Нормално е да има висока корелация, защото и двата показателя са с близка динамична структура. Двата показателя максимално се доближават до елементите от техниката на играта, съответно - блокада и забиване.

„Скоростна издръжливост“ (показател №4) е в умерена корелационна зависимост със „Совалково бягане“ (показател №1), $r=0,401$. И двата показателя са свързани със скоростното придвижване, което е от изключително значение за ефективното прилагане на елементите от техниката на волейбола, по време на игра. Без навременно придвижване повреме и на място, на практика е невъзможно ефективното прилагане на похватите по време на игра.

Показателите, характеризиращи динамичните способности на долните крайници (№5 и №6), са в умерена корелационна зависимост с показателите, характеризиращи динамичните способности на горните крайници (№8 и №9).

След обработката на резултатите са се получили връзки между изпълнението на начален удар (№11) и подаването с две ръце отгоре – напред (№12).

Прави впечатление, че съществуват сравнително малко зависимости между показателите за двигателна годност и елементите от техниката на играта и между самите елементи. Може да се направи заключение, че на този етап от обучението по волейбол в часовете по физическо възпитание и спорт, състоянието на двигателните качества не е от решаващо значение за изпълнението на техническите похвати.

Подаването с две ръце отгоре (показател №12) има умерена зависимост с подаването отдолу (показател №13) $r=0,365$. В същата умерена корелация, $r=0,353$ влизат и показатели №16 с №17 – отнасящи се до забиванията. Тези получени стойности се считат за нормални, като се има предвид сходния характер в движенията при изследваните елементи.

На базата на извършения анализ могат да се направят следните изводи:

1. Скоростното придвижване по игрището в различни посоки и скоростната издръжливост са двата показателя, които имат най-силна връзка из между всички изследвани. Навременното придвижване е от изключително значение за ефективното прилагане на елементите от техниката.
2. Показателите, които имат сходна динамична структура имат най-силни връзки помежду си. Това са показателите, свързани със силовите възможности на долните и горните крайници, подаванията с две ръце отгоре и отдолу.
3. Съществуват сравнително малко значими връзки между показателите за двигателна годност и техническите похвати и между самите технически похвати.
4. Състоянието на двигателните качества не е определящо (на този етап от обучението) за ефективното изпълнение на елементите от техниката на волейболната игра.

References:

1. **Antonova.V.** „Optimizirane na nachalnoto obuchenie po voleybol“, BOLID-INS, Sofia, 2015g.
2. **Antonova.V.** „Usavarshenstvane protsesa na obuchenie v VI i VII klas na Sredno obrazovatelno uchilishte“, DIS, Sofia, 2009g.
3. **Antonova, M.**, "Izsledvane vliyaniето na spetsialno-podgotvitelni uprazhnenia i igri pri obuchenie po voleybol na studenti“, DIS, Sofia, 2017g.
4. **Bozhilov, G., V. Antonova,**“ Faktorna структура na antropometricichni harakteristiki, dvigatelna godnost i tehicheski umenia na uchenitsi ot VI klas, izuchavashti voleybol po fizicheskoto vazpitanie i sport v uchilishte“, SN, br. 4 – II chast, 2010
5. **Zhelyazkov, Tsv.** „Osnovi na sportnata trenirovka“, NSA PRES, Sofia, 1998g.
6. **Kotev, Vl.**, „Morfofunktsionalni osobenosti na voleybolistite, vklyucheni v natsionalnia otbor na Bulgaria za yunoshi do 17 godini“, Sport i nauka, izv. br., 2017

Diana Filipova
PhD student at Konstantin Preslavsky – University of Shumen
e-mail: diana777@abv.bg